

Υπόθεση T-26/02

Daiichi Pharmaceutical Co. Ltd

κατά

Επιτροπής των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων

«Ανταγωνισμός — Συμπράξεις στον τομέα των βιταμινούχων προϊόντων —
Κατευθυντήριες γραμμές για τον υπολογισμό του ποσού των προστίμων —
Καθορισμός του ποσού εκκινήσεως του προστίμου — Ελαφρυντικές περιστάσεις —
Ανακοίνωση περί συνεργασίας»

Απόφαση του Πρωτοδικείου (τέταρτο τμήμα) της 15ης Μαρτίου 2006 . . . II - 718

Περίληψη της αποφάσεως

1. *Ανταγωνισμός — Πρόστιμα — Ύψος — Καθορισμός*
(Κανονισμός 17 του Συμβουλίου, άρθρο 15 § 2· ανακοίνωση 98/C 9/03 της Επιτροπής)
2. *Ανταγωνισμός — Πρόστιμα — Ύψος — Καθορισμός — Κριτήρια — Σοβαρότητα των παραβάσεων*
(Κανονισμός 17 του Συμβουλίου, άρθρο 15 § 2· ανακοίνωση 98/C 9/03 της Επιτροπής, σημείο 1 Α)

3. Ανταγωνισμός — Πρόστιμα — Ύψος — Καθορισμός
(Κανονισμός 17 του Συμβουλίου, άρθρο 15 § 2· ανακοίνωση 98/С 9/03 της Επιτροπής, σημείο 1 Α)
4. Ανταγωνισμός — Πρόστιμα — Ύψος — Καθορισμός — Κριτήρια — Ελαφρυντικές περιστάσεις
(Κανονισμός 17 του Συμβουλίου, άρθρο 15 § 2· ανακοίνωση 98/С 9/03 της Επιτροπής, σημείο 3)
5. Ανταγωνισμός — Πρόστιμα — Ύψος — Καθορισμός — Ανακοίνωση της Επιτροπής σχετικά με τη μη επιβολή προστίμων ή τη μείωσή τους σε αντάλλαγμα της συνεργασίας των κατηγορουμένων επιχειρήσεων
(Κανονισμός 17 του Συμβουλίου, άρθρο 15 § 2· ανακοίνωση 96/С 207/04 της Επιτροπής)
6. Ανταγωνισμός — Πρόστιμα — Ύψος — Καθορισμός — Κριτήρια
(Κανονισμός 17 του Συμβουλίου, άρθρο 15 § 2· ανακοίνωση 96/С 207/04 της Επιτροπής, τίτλος Β, στοιχείο β')

1. Καίτοι η Επιτροπή διαθέτει εξουσία εκτιμήσεως κατά τον καθορισμό του ύψους κάθε προστίμου, που επιβάλλεται λόγω παραβάσεως των κοινοτικών κανόνων ανταγωνισμού, χωρίς να είναι υποχρεωμένη να εφαρμόζει συγκεκριμένο μαθηματικό τύπο, δεν μπορεί να αποστεί από τους κανόνες με τους οποίους έχει αυτοδεσμευθεί. Δεδομένου ότι οι κατευθυντήριες γραμμές για τον υπολογισμό των προστίμων που επιβάλλονται κατ' εφαρμογήν του άρθρου 15, παράγραφος 2, του κανονισμού 17 και του άρθρου 65, παράγραφος 5, της Συνθήκης ΕΚΑΧ αποτελούν ένα μέσον το οποίο αποσκοπεί στο να διευκρινισθούν, τηρουμένων των κανόνων δικαίου υπέρτερης τυπικής ισχύος, τα κριτήρια που η Επιτροπή προτίθεται να εφαρμόσει κατά την άσκηση της ως άνω εξουσίας εκτιμήσεως, η Επιτροπή οφείλει πράγματι, κατά την επιμέτρηση των προστίμων, να λαμβάνει υπόψη τα προβλεπόμενα στις κατευθυντήριες

γραμμές, ιδίως τα στοιχεία που προβλέπονται από επιτακτικούς κανόνες.

(βλ. σκέψη 49)

2. Η Επιτροπή στηρίζει θεμιτώς την εκτίμησή της ως προς την πραγματική οικονομική δυνατότητα των αυτουργών μιας παραβάσεως των κανόνων ανταγωνισμού να προξενήσουν σημαντική ζημία σε άλλους επιχειρηματίες, για τους σκοπούς της εκτιμήσεως της σοβαρότητας της εν λόγω παραβάσεως και του καθορισμού του ποσού εκκινήσεως του

προστίμου, επί των στοιχείων που αφορούν τον κύκλο εργασιών και τα μερίδια αγοράς στην οικεία αγορά, εκτός αν ειδικές περιστάσεις, όπως είναι τα χαρακτηριστικά της εν λόγω αγοράς, είναι ικανές να αποδυναμώσουν αισθητά τον σημαντικό χαρακτήρα των στοιχείων αυτών και να επιβάλουν, για την εκτίμηση της επιρροής των επιχειρήσεων στην αγορά, τη συνεκτίμηση άλλων κρίσιμων παραγόντων, και ιδίως, ενδεχομένως, την κάθετη διάρθρωση της παραγωγής και το εύρος του φάσματος των προϊόντων.

(βλ. σκέψεις 61, 63)

3. Η μέθοδος που συνίσταται, όσον αφορά τον καθορισμό του ύψους των προστίμων που επιβάλλονται στους διάφορους μετέχοντες σε μια σύμπραξη, στην κατανομή των μελών της εν λόγω σύμπραξεως σε πολλές κατηγορίες, πράγμα που συνεπάγεται τον κατ' αποκλήν καθορισμό του ποσού εκκινήσεως που ορίστηκε για τις επιχειρήσεις που ανήκαν στην ίδια κατηγορία, μολονότι έχει ως αποτέλεσμα να μη λαμβάνονται υπόψη οι διαφορές μεγέθους μεταξύ επιχειρήσεων της ίδιας κατηγορίας, δεν μπορεί να επικριθεί. Ωστόσο, η ως άνω κατανομή πρέπει να τηρεί την αρχή της ίσης μεταχειρίσεως κατά την οποία απαγορεύεται να αντιμετωπίζονται παρόμοιες καταστάσεις κατά τρόπο διαφορετικό και διαφορετικές καταστάσεις καθ' όμοιο τρόπο, εκτός αν μια τέτοια αντιμετώπιση δικαιολογείται αντικειμενικώς. Εξάλλου, το ύψος των

προστίμων πρέπει, τουλάχιστον, να είναι ανάλογο προς τα στοιχεία που ελήφθησαν υπόψη για να εκτιμηθεί η σοβαρότητα της παραβάσεως.

Προκειμένου να εξακριβωθεί αν η κατανομή των μελών μιας συμπράξεως σε κατηγορίες είναι σύμφωνη προς τις αρχές της ίσης μεταχειρίσεως και της αναλογικότητας, ο κοινοτικός δικαστής, στο πλαίσιο του εκ μέρους του ελέγχου νομιμότητας σχετικά με την άσκηση της εξουσίας εκτίμησης την οποία διαθέτει συναφώς η Επιτροπή, πρέπει, ωστόσο, να περιορίζεται να ελέγχει αν η ως άνω κατανομή είναι συνεπής και αντικειμενικώς δικαιολογημένη, χωρίς, ευθύς εξ αρχής, να υποκαθιστά την Επιτροπή στην εκτίμησή της.

Συναφώς, η κατανομή των μελών μιας συμπράξεως σε δύο κατηγορίες, στα κύρια μέλη και στα άλλα, είναι ένας εύλογος τρόπος για τη συνεκτίμηση της σχετικής σημασίας των εν λόγω μελών στην αγορά προκειμένου να διαμορφωθεί το ποσό εκκινήσεως, εφόσον η ως άνω κατανομή δεν καταλήγει σε μια χονδροειδώς διαστρεβλωμένη παρουσίαση των επίμαχων αγορών.

(βλ. σκέψεις 83-85, 87)

4. Δεδομένου ότι η Επιτροπή δεν μπορεί να αποστεί από τους κανόνες με τους οποίους έχει αυτοδεσμευθεί, οφείλει να λάβει υπόψη, ως ελαφρυντική περίπτωση, την εκ μέρους μιας επιχείρησης παράβαση των υποχρεώσεων που είχε αναλάβει στο πλαίσιο συμπράξεως, εφόσον οι κατευθυντήριες γραμμές που θέσπισε το ως άνω θεσμικό όργανο για τον υπολογισμό των προστίμων που επιβάλλονται κατ' εφαρμογήν του άρθρου 15, παράγραφος 2, του κανονισμού 17 και του άρθρου 65, παράγραφος 5, της Συνθήκης ΕΚΑΧ προβλέπουν ρητώς τη συνεκτίμηση της μη ουσιαστικής εφαρμογής μιας παράνομης συμφωνίας ως ελαφρυντικής περιστάσεως.

δημιουργεί δικαιολογημένη εμπιστοσύνη στις επιχειρήσεις που επιθυμούν να ενημερώσουν την Επιτροπή για την ύπαρξη συμπράξεως. Λαμβανομένης υπόψη της δικαιολογημένης εμπιστοσύνης την οποία οι επιχειρήσεις που επιθυμούν να συνεργασθούν με την Επιτροπή μπορούν να αντλήσουν από την ως άνω ανακοίνωση, η Επιτροπή υποχρεούται να συμμορφωθεί προς την εν λόγω ανακοίνωση κατά την εκτίμηση, στο πλαίσιο του καθορισμού του ύψους του επιβλητέου σε μια επιχείρηση προστίμου, της συνεργασίας της επιχείρησης αυτής.

(βλ. σκέψη 147)

Συναφώς, πρέπει να εξακριβωθεί αν η επιχείρηση όντως απέφυγε την εφαρμογή των παράνομων συμφωνιών τηρώντας ανταγωνιστική συμπεριφορά στην αγορά ή, τουλάχιστον, αν παρέβη σαφώς και σε σημαντικό βαθμό τις υποχρεώσεις που αποσκοπούσαν στην εφαρμογή της συμπράξεως, μέχρι σημείου ώστε να διαταράξει τη λειτουργία της συμπράξεως αυτής.

6. Η χορήγηση πλήρους απαλλαγής από την επιβολή προστίμου ή μείωσης του ύψους του προστίμου κατ' εφαρμογήν του τίτλου Β ή του τίτλου Γ της ανακοινώσεως σχετικά με τη μη επιβολή ή τη μείωση των προστίμων σε περιπτώσεις συμπράξεων απαιτεί, μεταξύ άλλων, η οικεία επιχείρηση να είναι η πρώτη που προσκόμισε καθοριστικά στοιχεία για την απόδειξη της υπάρξεως της συμπράξεως.

(βλ. σκέψεις 105-106, 113)

5. Η ανακοίνωση της Επιτροπής σχετικά με τη μη επιβολή ή τη μείωση των προστίμων σε περιπτώσεις συμπράξεων

Συναφώς, ναί μεν τέτοια στοιχεία δεν πρέπει κατ' ανάγκην να είναι, αυτά καθ' εαυτά, επαρκή προκειμένου να αποδειχθεί η ύπαρξη της συμπράξεως, πλην όμως τα εν λόγω στοιχεία πρέπει να

είναι καθοριστικά για τον ίδιο σκοπό. Επομένως, δεν πρέπει να πρόκειται απλώς για ενδείξεις ως προς την κατεύθυνση που πρέπει να λάβουν οι έρευνες της Επιτροπής, αλλά για στοιχεία δυνάμενα να χρησιμοποιηθούν ευθέως ως κύρια αποδεικτικά στοιχεία επί των οποίων στηρίζεται μια απόφαση περί διαπιστώσεως παραβάσεως. Εξάλλου,

δεν είναι αναγκαίο να αφορούν τα εν λόγω στοιχεία όλα τα πραγματικά περιστατικά που διαπιστώθηκαν με την απόφαση της Επιτροπής επί της συμπίραξεως.

(βλ. σκέψεις 150, 156-157, 162)